

Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

Vejen Kommune
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen
Att. Hærvejsprojektet v. Charlotte Thomsen
(e-mail: ct@vejen.dk)

TEKNIK & MILJØ
Natur og Vandmiljø

Dato: 20. november 2025

Sags nr.: 25/16347

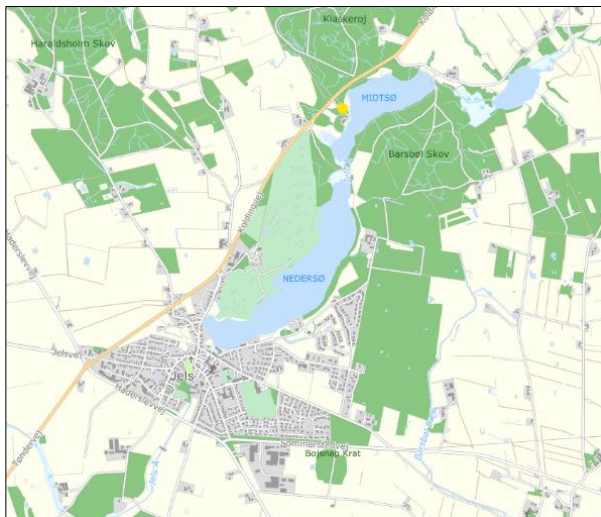
Kontaktperson:
Inge Lise Møller Jensen

Dir. tlf.: 7996 6266
E-mail: ilmj@vejen.dk

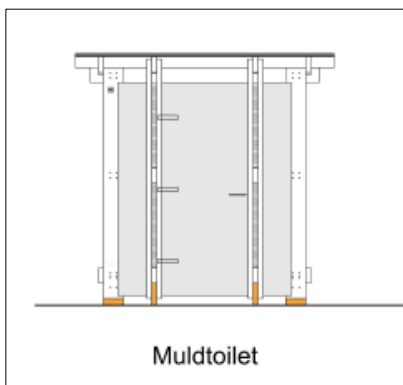
Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen (Naturbeskyttelseslovens § 18) og søbeskyttelseslinjen (Naturbeskyttelseslovens §16), samt tilladelse efter planlovens §35 til opførelse af muldtoilet og vandpost ved P-pladsen ved Jels Voldsted, Koldingvej 2A, 6630 Rødding.

I forbindelse med Hærvejsprojektet i Vejen Kommune, skal der opføres et muldtoilet med en vandpost ved P-pladsen ved Jels Voldsted, der ligger på matrikel nummer 1282 Jels Ejerlav, Jels.

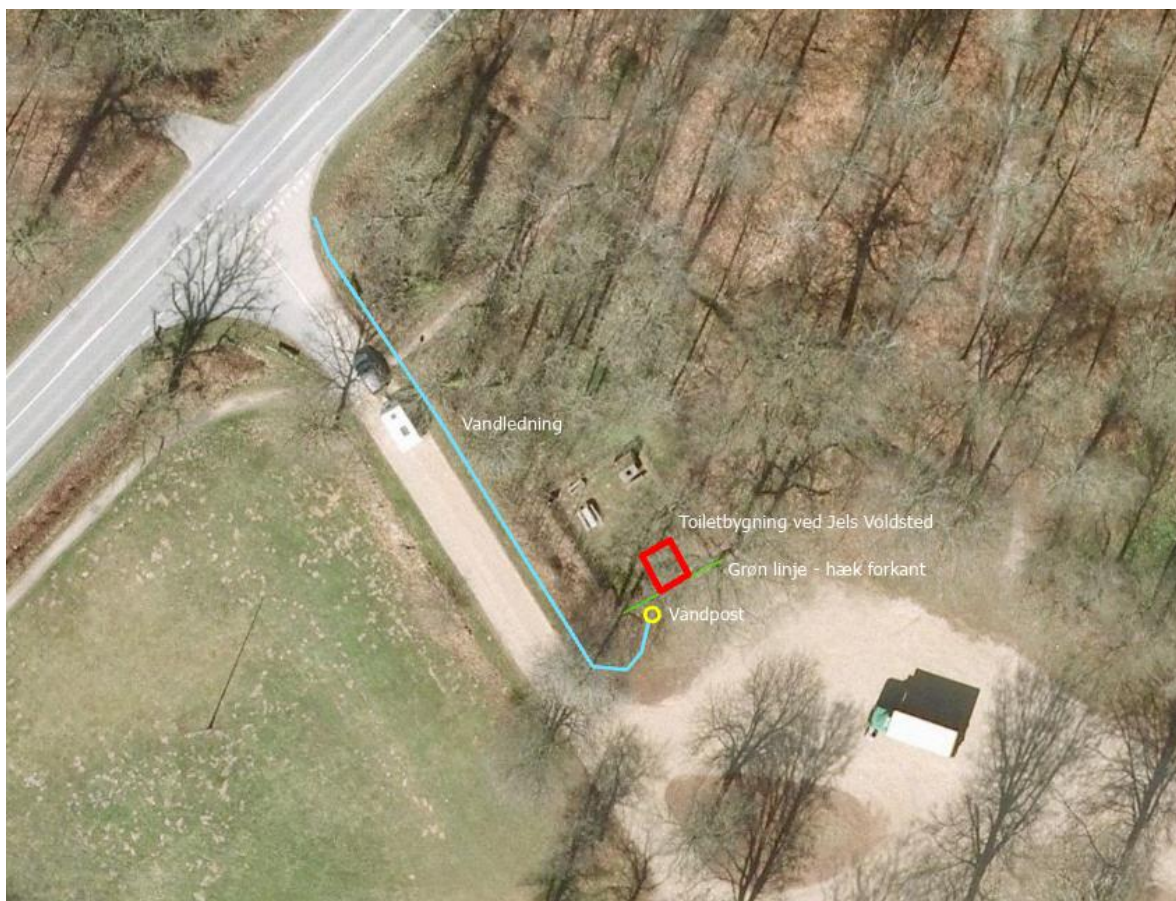
Jels Søerne er et af de mest besøgte friluftsområder i Vejen Kommune og i forbindelse med et projekt der handler om at løfte faciliteterne på hærvejen, er der ud fra Jels Voldsted etableret en "Hærvejs Perle", der er en særlig god rute. Her vil man også gerne kunne tilbyde de besøgende en mulighed for at komme på toilettet og få vasket hænder/få drikkevand.

Placering af toilet 2,5 km nordøst for Jels by (gul prik).

Muldtoilet set forfra, tegning fra ansøgningsmaterialet.

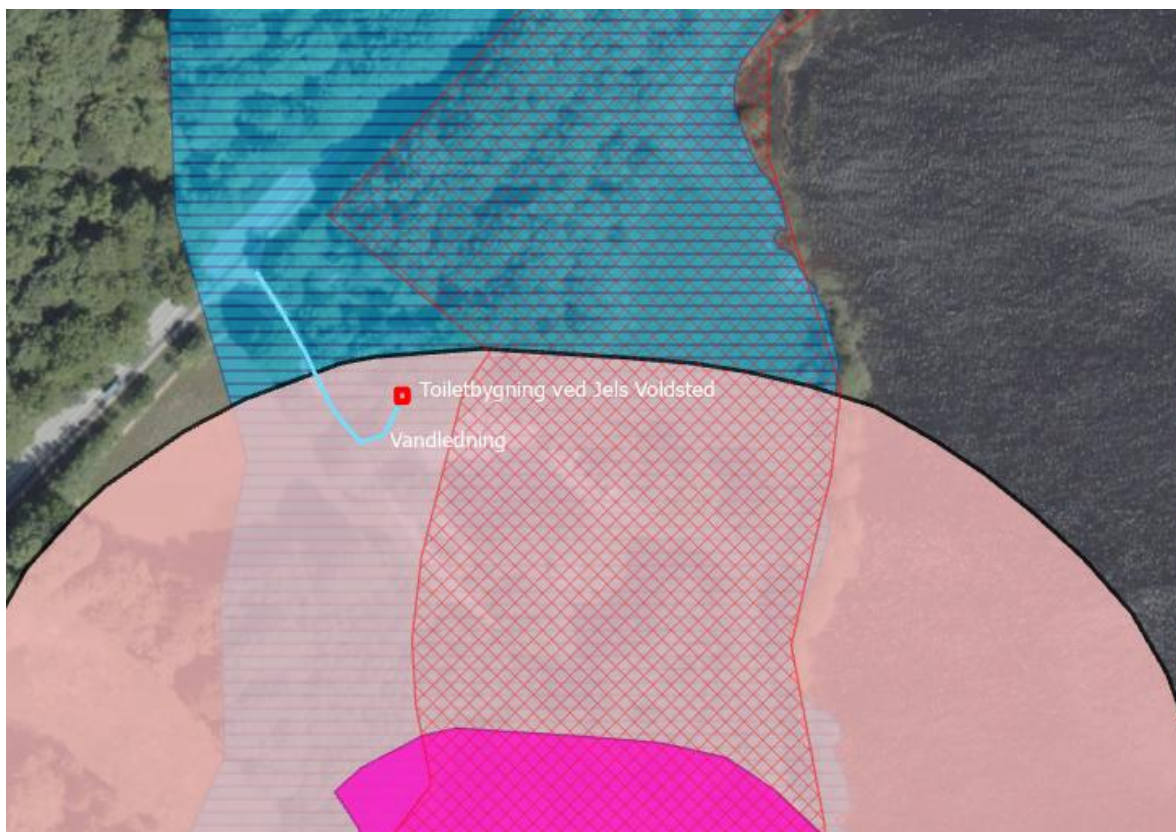

Placering af toiletbygning, vandledning og vandpost på et areal der i forvejen bruges til friluftsfaciliteter i form af bord/bænkesæt.

Type af vandpost

Arealet ejes af Naturstyrelsen, der har givet kommunen tilladelse til at opstille toilettet. Arealet er omfattet af fredskovspligt. Ifølge Skovlovens §11 må der på fredskovspligtige arealer ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald. Dette gælder dog ikke for f.eks. spejderhytter, skovbørnehaver og lignende byggeri, der særligt tilgodeser børns og unges friluftsliv. I dette tilfælde har Vejen Kommune modtaget en erklæring om at toilet og vand til friluftslivet her ved Jels ikke kræver behandling efter skovloven.

Den ønskede placering af toilettet ligger uden for det fredede område omkring Jelssøerne, men inden for søbeskyttelseslinjen afkastet af Jels Midtsø og inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen afkastet af Jels Voldsted.

Kommunens afgørelse

Vejen Kommune giver herved dispensation fra § 18 i lov om naturbeskyttelse (fortidsmindebeskyttelseslinje på 100 m, afkastet af Jels Voldsted, fred.nr 360830 og dispensation fra søbeskyttelseslinjen, § 16 i lov om naturbeskyttelse, til etablering af et muldtoilet (8,6 m²) med en samletank på 3500 m² og en vandpost ved parkeringspladsen ved Jels Voldsted.

Dispensationen er givet på vilkår af, at

- Byggeriet placeres som vist i herover.

Begrundelse

Vejen Kommune har truffet afgørelsen på baggrund ansøgningsmaterialet.

De fleste danske fortidsminders omgivelser beskyttes af naturbeskyttelseslovens § 18 ved en fortidsmindebeskyttelseslinje. Formålet med beskyttelsen er at sikre fortidsminderne som elementer i landskabet, herunder udsynet fra og adgangen til dem, og at bevare evt. arkæologisk interessante kulturlag omkring fortidsminderne. Beskyttelseslinjen går 100 meter fra fortidsmindets ydergrænse, og betyder et generelt forbud mod forandring i områdets tilstand. Der kræves derfor kommunens dispensation til bl.a. byggeri og terrænændringer.

Vejen Kommune har lagt vægt på, at muldtoiletet ligger i tilknytning til parkeringspladsen og er til glæde for friluftslivet og gæster ved voldstedet. Desuden er lagt vægt på at bygningen placeres tilbager trukket og på et græsareal, der i forvejen bruges til friluftsfaciliteter i form af bord/bænkesæt.

Kommuneplan

Området er i Kommuneplan for Trekantområdet udpeget til:

- Bevaringsværdigt landskab
- Økologisk forbindelse
- Naturområde

Arealet er udpeget til naturområde fordi det er fredskov jf. skovlovens bestemmelser.

De økologiske forbindelser omfatter udvalgte eksisterende naturområder, der har en særlig værdi i forhold til dyr og planter frie bevægelse i landskabet.

Bevaringsværdige landskaber er områder, der er udpeget for at beskytte særligt karakteristiske landskabstræk. Her er det tunneldalen med Jels søerne omgivet af de gamle løvskove.

De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske, oplevelsesmæssige værdier ikke forringes. Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter. Større byggerier og anlæg uden for de bevaringsværdige landskaber må ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de bevaringsværdige landskaber.

Muldtoiletet er en lille bygning og det er søgt indpasset i området. Toiletbygningen vil understøtte den oplevelsesmæssige værdi, da det er til gavn for de besøgende i området.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at projektet ikke strider mod kommuneplanens intentioner for området.

Vurdering i forhold til natura 2000 og Bilag IV- arter jf. habitatbekendtgørelsen

Området ligger uden for Natura 2000 område. Nærmeste område er Natura 2000 område nr. 91 Kongeå (Habitatområde nr. H80) ca. 8 km mod nord. Alene pga. af afstanden til området og projektets karakter, vil der ikke være nogen påvirkning af Natura 2000 området.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted indenfor det ansøgte areal.

På baggrund af rapport fra DMU¹, samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, løvfrø, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Fjerbenet vandnymfe (*Platycnemis pennipes*) er udbredt ved Jels søerne. Den rødlistet som sårbar (VU) i Danmark, men ved Jels Søerne lever en stor bestand. Levevilkårene for vandnymfen påvirkes ikke af projektet.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af projektarealet.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Flagermusene holder mest til i huse og gamle træer og her berøres ingen af delene.

Klagebestemmelser

Dispensationen efter lov om naturbeskyttelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- Miljøministeriets miljøcenter,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Tilladelsen efter lov om planlægning kan påklages til Planklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen på Vejen Kommunes hjemmeside den 20. november 2025

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk.

En evt. klage indsendes via Klageportalen, som findes på <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Det koster et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder/organisationer at få behandlet en klage hos Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret tilbagebetales også, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Vejen Kommune i Klageportalen.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Vejen Kommune har vurderet, at denne afgørelse ikke forudsætter offentliggørelse efter § 6 i bekendtgørelse om bygge- og beskyttelseslinjer, bekendtgørelse nr. 1066 af 21. august 2018. Ved denne vurdering er der lagt vægt på, at afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning, og for ikke at have interesse for andre klageberettigede end de, som er underrettet efter reglerne i bekendtgørelsens § 5, stk. 1 og 4.

Baggrund og gyldighed for dispensation og tilladelse

Dispensationen efter naturbeskyttelsesloven er givet efter § 65, stk. 3, jf. § 16 stk. 1 og § 18, stk. 1 i lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024. Afgørelsen er truffet på baggrund af din ansøgning af 19. november 2025.

Tilladelsen efter lov om planlægning er givet efter § 35, stk. 1 i lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 med senere ændringer. Den er givet på baggrund af din ansøgning af 19. november 2025.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven, gives der omgående besked herom, og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen efter planloven, gives der omgående besked herom, og Planklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må tilladelsen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Dispensationen bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag. Planlovstilladelsen skal udnyttes inden 5 år.

Andre tilladelser

Kommunens dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning.

Byggeriet kræver byggetilladelse efter Bygningsreglement 2018 (BR 2018).

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde forud for igangsætning af arbejdet anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Hvis du har spørgsmål er du velkommen til at kontakte mig på 7996 6266.

Venlig hilsen

Inge Lise Møller Jensen
biolog

Kopi af dette brev er sendt til:

☞ Naturstyrelsen att. Anders Hauge Rahbek (anhra@nst.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Vejen afdeling, v/Mogens Kjær Poulsen, (dnvejen-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening-Vejen, (vejen@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V (natur@dof.dk).

Museet Sønderkov, Sønderkovgårdsvej 2, 6650 Brørup (post@sonderskov.dk).

Sagro, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø, att.: Stine Bundgaard Pedersen (sbp@sagro.dk).

Spiras, Billundvej 3, 6500 Vojens (spiras@spiras.dk).

Friluftsrådet, Sekretariatet, Scandiagade 13, 2450 København SV (lokalraad@friluftsraadet.dk).

Friluftsrådet Vejen (astrid.trekantomraadet@friluftsraadet.dk)

Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, (dbf.oestjylland@gmail.com).

Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv, Fejøgade 1, 2. sal, 4800 Nykøbing Falster (post@slks.dk).

Danmarks Kulturarvs Forening, Vesterheden 87, 8800 Viborg (post@kulturarvsforening.dk).

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø (dn@dn.dk).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Nyropsgade 30, 1780 København V (mail@sgav.dk).

Bolig- og Planstyrelsen, Carsten Niebuhrs Gade 43, 1577 København V (bpst@bpst.dk).

Dansk Forening for Rosport, Postboks 74, Skovalléen 38 A, 2880 Bagsværd, (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, Brøndby Station, 2605 Brøndby (dkf@kano-kajak.dk)